

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

POCU 784/6/24/139602 Didact Acces

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

Sesiune de consiliere și orientare pentru dezvoltarea de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în vederea sprijinirii copiilor din județul Brăila cu părinți plecați în străinătate

Activitatea 5.1. Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate

Tema: Modalitățile prin care se asigură protecția copiilor din școlile din județul Brăila ai căror părinți sunt plecați în străinătate

Expert Raluca-Violeta Marica
27 septembrie 2023

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Proiectul DidactAcces – POCU/784/6/24/139602 are ca principal obiectiv acordarea de suport educațional pentru disciplinele matematică, informatică și sprijin psiho-social pentru 270 preșcolari și elevi din județul Brăila, din care minimum 28 aparținând minorității rrom și minimum 44 din mediul rural care au cel puțin un părinte plecat în străinătate în ultimele șase luni. De asemenea, în cadrul proiectului se vor oferi servicii de consiliere socială și servicii de dezvoltare parentală pentru minimum 200 de reprezentanți ai copiilor din grupul țintă (părinți/tutori/persoane) care au în grijă copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate.

Activitatea 5.1. *Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate* are rolul de a crea o structură consultativă comunitară pentru a contribui la nivelul județului Brăila la o mai bună identificare, protecție și monitorizare a copiilor având părinți plecați în străinătate, precum și în scopul asigurării sustenabilității din perspectiva instituțională și/sau financiară.

Vom aborda câteva aspecte legate de modalitățile prin care se asigură protecția copiilor din școlile din județul Brăila ai căror părinți sunt plecați în străinătate.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Considerații generale. Copilul este crescut de părinții săi, care au drepturile și obligațiile părintești cuprinse în noțiunea de autoritate părintească. Exercițiul autorității părintești permite părintelui să ia toate deciziile necesare pentru creșterea și educarea copilului său. De regulă, exercițiul autorității părintești aparține ambilor părinți, care își cresc și educă împreună copiii. În cazul în care părinții se separă, chiar dacă amândoi au exercițiul autorității părintești, locuința copilului va fi stabilită la unul dintre ei, care se va ocupa zilnic de copil și îi va asigura supravegherea, creșterea și educarea, celălalt urmând să vegheze la modul în care sunt îndeplinite obligațiile părintești de către acesta. Dacă ambii părinți sunt decedați, necunoscuți, decăzuți din exercițiul drepturilor părintești, li s-a aplicat pedeapsa penală a interzicerii drepturilor părintești, puși sub interdicție, dispăruți ori declarați judecătorește morți, instanța de tutelă poate institui tutela minorului, potrivit dispozițiilor art. 110 Cod civil, situație în care tutorele va fi cel care va exercita drepturile și obligațiile părintești.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Docu/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

În prezent însă, există numeroase situații⁸¹ în care părinții sau părintele care are exercițiul autorității părintești, sau, în lipsă, tutorele care îl crește pe copil să plece la muncă în străinătate, lăsând copilul în grija altor persoane, de regulă din familia lărgită a acestuia. Pentru protecția copiilor aflați în astfel de situații, prin Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului au fost reglementate obligațiile care revin părinților ce urmează să plece la muncă în străinătate și procedura care trebuie urmată pentru protecția interesului superior al acestor copii. Beneficiarii acestei reglementări sunt: - copilul minor ai cărui părinți/tutore pleacă să lucreze în străinătate; - copilul minor care a revenit în țară, după o perioadă de ședere în străinătate alături de părinți, mai mare de un an.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Doc 6/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

2. Obligațiile părinților/tutorei care pleacă la muncă în străinătate
Pentru asigurarea condițiilor necesare creșterii și educării în bune condiții a copilului ai cărui părinți urmează să plece la muncă în străinătate, legiuitorul a reglementat o procedură care trebuie să fie urmată pentru delegarea temporară a autorității părintești cu privire la respectivul copil către altă persoană. În acest scop, părintele/tutorele care urmează să plece la muncă în străinătate are obligația de a transmite serviciului public de asistență socială de la domiciliu, cu 40 de zile înainte de a părăsi țara, o notificare cuprinzând: - perioada în care părintele/părinții/tutorele vor fi plecați la muncă în străinătate; - copiii care vor rămâne în grija altor persoane; - desemnarea persoanei care urmează să se ocupe de creșterea și educarea copilului în perioada în care părinții acestuia vor fi plecați în străinătate. Toate aceste elemente sunt indispensabile pentru ca serviciul public de asistență socială să poată lua măsurile necesare pentru realizarea procedurii speciale ce trebuie urmată.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Docu/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

La rândul său, pentru a putea fi confirmată de instanța de tutelă, persoana desemnată de părinți să exercite autoritatea părintească în privința persoanei copiilor acestora pe perioada absenței lor trebuie să îndeplinească următoarele condiții: - să facă parte din familia extinsă; - să aibă minim 18 ani; - să îndeplinească condițiile materiale și garanțiile morale necesare creșterii și îngrijirii unui copil. Termenul legal de 40 de zile permite serviciului public de asistență socială de la domiciliul copilului să facă evaluările necesare cu privire la persoana în grija căreia urmează să rămână copilul și să solicite instanței de tutelă confirmarea acesteia și delegarea temporară a exercițiului autorității părintești cu privire la acel copil. Este lesne de înțeles că rațiunea obligației notificării acestui serviciu este de a oferi instanței referințele necesare confirmării persoanei desemnate de către părinți.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pecm/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

3. Confirmarea persoanei în întreținerea căreia va rămâne copilul În vederea asigurării respectării interesului superior al copilului, persoana desemnată de părinte trebuie să fie confirmată de instanța de tutelă. Pentru aceasta, instanța de tutelă va trebui să verifice, în primul rând, dacă această persoană îndeplinește condițiile prevăzute de lege. Prima condiție pe care legea o impune este să facă parte din familia extinsă. Apreciem că îndeplinirea acestei condiții favorizează păstrarea copilului într-un mediu cunoscut și securizant, în care sistemul de valori rămâne constant, iar copilul ar putea să se adapteze mai ușor. Un rol important l-ar putea avea, în acest sens, și sentimentele mai puternice care leagă membrii aceleiași familii, o mai bună colaborare și comunicare între aceștia. O altă condiție pe care este necesar să o îndeplinească persoana desemnată în acest scop este să aibă minim 18 ani. Aceasta este vârsta la care persoana fizică dobândește capacitatea deplină de exercițiu. Având în vedere faptul că acestei persoane i se va delega temporar exercițiul autorității părintești cu privire la copil, este necesar ca ea să aibă capacitatea și experiența necesare pentru a lua deciziile cele mai potrivite pentru creșterea și educarea acestuia.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRAILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Chiar dacă, potrivit art. 490 Cod civil, și părintele minor care a împlinit vârsta de 14 ani are drepturile și îndatoririle părintești cu privire la persoana copilului, considerăm că impunerea condiției împlinirii vârstei de 18 ani pentru asumarea responsabilității creșterii și educării unui copil din familia lărgită, care, fiind departe de propriii părinți, are nevoie de sprijin moral și o bună educație, este benefică. Firește că nu putea să lipsească o altă condiție esențială referitoare la persoana desemnată pentru a crește copilul, privitoare la îndeplinirea condițiilor materiale și garanțiile morale necesare creșterii și îngrijirii unui copil. Chiar dacă părinții rămân obligați să asigure întreținerea copilului, condițiile în care acesta trăiește sunt esențiale pentru dezvoltarea sa normală. Astfel, copilul are nevoie de o locuință decentă, de mijloacele de trai corespunzătoare nivelului de viață al familiei sale și care să îi poată oferi condițiile materiale și morale propice unei dezvoltări fizice și psihice potrivite vârstei și personalității sale. Chiar dacă legea nu o prevede expres, considerăm că esențială pentru respectarea interesului superior al copilului este și compatibilitatea dintre această persoană și copil, relațiile afective stabilite deja cu copilul sau, dacă nu au interacționat anterior, cunoașterea prealabilă între aceștia.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocm/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Un rol foarte important în acest sens îl are serviciul public de asistență socială de la domiciliul copilului, care are obligația de a face evaluările necesare pentru a vedea în ce măsură persoana desemnată îndeplinește condițiile necesare pentru a fi propusă confirmarea ei de către instanță, precum și de a asigura instruirea acesteia în legătură cu modul în care trebuie să își îndeplinească îndatoririle privind creșterea și educarea copilului. Ascultarea copilului în timpul soluționării cererii de confirmare a acestei persoane de către instanța de tutelă are drept scop tocmai aflarea opiniei acestuia în legătură cu îngrijirea lui de către această persoană, măsură care urmează să fie dispusă. Din punct de vedere procedural, legea cuprinde o serie de dispoziții speciale. Astfel, competența aparține instanței de tutelă, care va soluționa cauza prin procedura necontencioasă. Instanța va dispune delegarea temporară a autorității părintești cu privire la persoana copilului pe durata absenței părinților, dar nu mai mult de un an. Hotărârea judecătorească va cuprinde menționarea expresă a drepturilor și îndatoririlor cu privire la persoana copilului care se delegă și perioada pentru care are loc delegarea.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HĂRET
PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA ÎNȚINĂȚII ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Doc/1784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Printr-o astfel de hotărâre nu se delegă însă și drepturile și obligațiile părintești cu privire la bunurile copilului, care vor rămâne în exercițiul părinților. Bineînțeles că nimic nu îi împiedică pe aceștia să mandateze persoana în grija căreia rămâne copilul pentru a încheia, în numele lor, anumite acte cu privire la aceste bunuri. De asemenea, instanța nu poate delega exercițiul drepturilor și îndatoririlor părintești cu privire la persoana copilului decât pentru o perioadă limitată la un an, indiferent cât intenționează părintele să rămână la muncă în străinătate. Imposibilitatea depășirii acestui termen poate genera mari probleme în cazurile în care șederea părinților în străinătate se prelungește peste acest termen, în lipsa reglementării acestei situații. Hotărârea judecătorească va fi comunicată de instanță din oficiu primarului de la domiciliul părinților sau tutorelui și primarului de la domiciliul persoanei căreia i se delegă exercițiul autorității părintești.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

4. Servicii oferite persoanei căreia i se delegă temporar autoritatea părintească Persoana căreia instanța îi delegă temporar exercițiul drepturilor și obligațiilor părintești cu privire la persoana copilului nu are întotdeauna experiența și cunoștințele necesare pentru a crește și educa un copil. Pentru a-i veni în ajutor și pentru a se asigura condițiile necesare unei creșteri și educări corespunzătoare interesului superior al copilului, legea prevede acordarea unor servicii de consiliere și informare privind răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului, oferite de serviciile publice de asistență socială, pe o perioadă de 6 luni. Prin aceasta se asigură asistența de specialitate care să vină în sprijinul unei îngrijiri corecte a copilului și a protejării acestuia împotriva oricăror riscuri generate de lipsa de competență a persoanei care și-a asumat responsabilitatea creșterii și educării lui. Totodată, se asigură monitorizarea modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

CONCLUZII Faptul că legiuitorul român s-a preocupat de situația copiilor ai cărui părinți pleacă să lucreze în străinătate este, fără îndoială, benefic. Se reduce astfel riscul abandonului copiilor sau al exploatării acestora de către persoane străine, care să profite de lipsa lor de ocrotire părintească. Chiar dacă lipsa părinților este oricum extrem de dureroasă pentru orice copil și nu poate fi suplinită de avantajele materiale pe care le aduce munca acestora în străinătate, lăsarea copilului în grija unei persoane din familia lărgită, precum și monitorizarea modului în care aceasta își îndeplinește obligațiile părintești cu privire la persoana acestuia constituie un minim de siguranță și de protecție pentru el. Însă, o completare a acestor dispoziții ale legii și ale legislației secundară aferente este foarte necesară în ceea ce privește situația copiilor ai cărui părinți nu sesizează serviciul public de asistență socială înainte de plecarea la muncă în străinătate sau a celor care nu se întorc în țară după trecerea unui an de la delegarea drepturilor și obligațiilor părintești cu privire la persoana copiilor lor.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Interesul superior al copilului trebuie să primeze în rezolvarea legislativă a tuturor aspectelor care privesc această problematică din ce în ce mai acută a protecției copiilor cu părinții plecați la muncă în străinătate. În acest sens, este important ca posibilitatea autorităților publice locale de a iniția, prin intermediul serviciilor de asistență socială, campanii de informare a părinților cu privire la conștientizarea riscurilor asumate prin plecarea lor la muncă în străinătate și a obligațiilor ce le revin în situația în care decid să facă acest lucru⁸⁴ să nu rămână literă moartă. Conștientizarea riscurilor pe care astfel de situații le presupun pentru copii și implicarea societății în prevenirea și combaterea lor este întotdeauna benefică.

Vă MULȚUMESC!

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

Docu/784/6/24/139602